

mu je začel prilizovati. Učitelj je odpahnil v pristavo. V slami je kril svoje preobleke in pijačo za spanec. Začel se je šemiti in preodevati. Tedaj se mu je vzelo v misli:

»Ulises mi je rekel mladec z mečem. Iz katere marnje že ima to ime? Saj sem bral nekoč. Dobro ime. Bogovčev Ulises je rekel in sem ponovil. Danes bom popoln. Noben komisarski snubač me ne bo sumil.«

Preoblekel se je v cunjasto pokveko z grbo in izpahnjanim ramenom. V brado in lase si je nastlal prahu in plev. Ni se videl, a je zaupal:

»Dober sem. Ulises. Doma je čakala nanj žena, ki je bila dvajset let vdova. Kristančeva Penelopa, na me boš trideset.«

Izšel je iz pristave. Pes ga je oblajal. Vsi zvonovi v Kranju so peli. »Sancta, una et militans,« je čuvstvoval učitelj, »zmaguješ. Z zvonovi, z orglami in s svečenjem. Parva victrix! Z lesenim mečem krotiš bogovce, hlapčiče v plenah, negodne.«

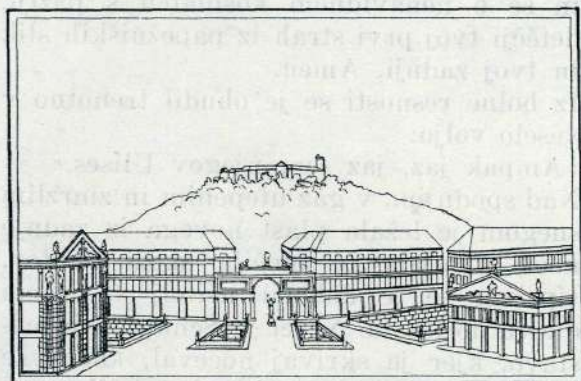
Še trpkeje je občutil:

»Sveti Ljubljane, počemu s helebardami? Naš bogovec Jernej sam, sem čul, je klonil pred lesenim mečem. Za božič, preden je legel bolan, so ga videli v cerkvi. Pozovi ga predse kakor si druge. Prišel bo in obljubil zvestobo in rekel: foveo ac fateor.«

Stal je ob mestnih vratih in ni mogel vstopiti. Iz mesta so prihajali vojaki. Učitelj je izvedel, da gredo v Križ po sinove evangelijskega Križaja, ki so prejšnjo noč ubili mestjana Lovretiča.

Učitelj se je oddahnil:

»Na Brdo ne gredo.«

ARHIT. ŠOLA J. PLEČNIKA: SKICA ZA
MARIJIN TRG.

Vstopil je v mesto. Živa razigranost mu je razvezala duha.

»Tomaž, sveti komisar,« je verjel, »saj ne menjam s teboj. Naduha iz sadla, boš videl, bo tvoj konec. Moj pa bo šala in pesem vagantium. Hie Dachs. Mein Stärk' die Narrenkapp'.«

Bil je v gneči ljudi, ki so utepli sneg v brozgo in blato. Ni beračil. Škoflji novec je ponujal na prodaj.

»Novec svetega komisarja za tri groše. Kdo da tri groše za svetinjo? Strašne moči ima, če ga nosiš na goli koži. Skrnino usopi, udnico in bodilj. Ženam v porodu vzame krče in strah. Krče in strah za tri groše hudičevega denarja.«

»Tri krčmarske groše,« je ponujal še glasneje; »ker sem lačen in žejen. Pa so krčmarji lutrovski in ne točijo za škoflji denar. Tri groše za nebeški odpustek. Terret labor, aspice praemium.«

Iztržil je dva groša in se preril do cerkvenih vrat. Stari in mladi cerkvenec sta stala ob vrveh, da bi zvonila, kadar bi se sodec s komisarji vzdignil iz župnišča v Harrerjevo hišo, kjer so nanj čakali kranjski evangelijski mestjani. Stari cerkvenec je vlekel sinu vrvi iz rok in se jantil:

»Ne boš, moj sin. Meni gre zvoniti. Meni so lutrovci rezali vrvi, niso jih tebi. Moja je in bo, da jim zazvonim pogrebno In Fried und Freud.«

»Dajte mir,« se je ustavljal sin. »Komaj zmajali jih boste in naduha vas bo potem gnala vso noč.«

»Naj me žene,« je odgovoril stari, »pošteno sem jo pridobil v službi. Ti pa me ne zasmehuje. Lahko je služiti pod helebardami proti norskemu bogovcu. Pa sem jaz z gospodom Mercino, Bog mu daj dobro, in z gospodom učenim Francetom, Bog mu grehe odpusti, druge vojske trpel in drugačne nuje z Junaerjem, Rakovcem Gašperjem, s starim Schlagnom in še z Rozmanom, ki je, živina, imel koj nož pri rokah. Daj zvonove, ti dem.«

»Ne dam,« je odvrnil kratko sin. »Moja služba so.«

»So,« je postajal stari mehek, »ne kratim ti jih. Samo za to slovesno uro te prosim, da mi jih posodi.«

Sin je trdovratno zmajal z glavo.

»Pasji sin,« se je vmešal tedaj učitelj med sina in očeta, »kako je pisano? Da